

[Vesterager.]

den højtærede Undervisningsminister har en Afsmag for alt, hvad der hedder Teologi, er det selvfølgelig for ham en Vinding, at det nu er blevet en Jurist i Stedet for en Teolog; af den Grund vil det jo blive saa meget mere folkeligt. Men hvad staar der i Loven, og hvad betyder det, der staar der? Der staar, at der skal ansættes en Sekretær, en Sekretær, som altsaa skal lønnes som Amtmandens Hjælper. Der har vi altsaa en ny og frugtbar Spire til den Bureaukratiisme, som vokser saa frodigt i dette Land, og som ogsaa har vokset saa frodigt paa Skolevæsenets Omraade. Alting kan ordnes skematisk, og vi kan faa endnu flere Læs Indberetninger, saadan som man allerede har det i vort Skolevæsen. Et saadant Kontor vil blive det rigtige Udtryk for alt det, som der i Virkeligheden er saa rigeligt af her i Landet, og som vort Skolevæsen allermindst trænger til: flere skematiske Indberetninger, flere Skrivelser frem og tilbage. Der er aldeles ikke noget som helst levende skolemæssigt i alt dette. Det er en Jurist, en Statsembedsmand, der skal sidde med Sekretær og passe det rent lov-mæssige, det rent tekniske.

Der har jeg og mit Parti haft et helt andet Ønske. Vi har ønsket, at der skulde tilføres Skolestyrelsen et pædagogisk Element, saadan som man har det i andre Lande, og som det ogsaa fra forskellige Læreres Side har været krævet gennem Aarene. Men Lærerne har slidt deres Kræfter op paa dette ene at komme af med Præsten som Skolekommissionsmedlem, og derfor vil jeg selvfølgelig gerne indrømme, at Lærerne selv i nogen Maade har været medskyldige her. Men det kan ikke fritage Rigsdagen for Ansvaret for, at man i Stedet for at føre en skoleuddannet Mand ind i Skolens Styrelse giver en højtstaaende Jurist en Sekretær til at ordne Skolens Sager. Det vilde have været mere naturligt, om man havde tilført Skolen et virkeligt pædagogisk Element, der kunde være med til at træffe Afgørelse, naar der forelaa vigtige pædagogiske Afgørelser. Hvordan er Forholdet nu? Nu er Forholdet det — det har jeg set i min egen umiddelbare Nærhed —, at nu kan i en Skolesag Teologen komme til at udtale sig, Juristen komme til at udtale sig, ja, jeg har endogsaa haft det Tilfælde, at Politimesteren skulde udtale sig, at Kredslægen skulde udtale sig, skulde afgive sit Votum i Sagen; men indenfor Skolens Styrelse sidder der ikke en eneste Pædagog, der har Ret til at udtale sig med nogen som helst Myndighed. Man siger,

at det er for at give Danmarks Lærere en cadeau, at man gennemfører, at nu skal Amtmanden, nu skal Juristen, nu skal denne Mand, som er den højeste Stats-embedsmand i Amtet, sammen med en Sekretær ordne det fornødne. Jeg kan og vil ikke stemme for en saadan Ordning. Det vilde have været naturligt, om man efter at vi nu har faaet en udvidet Undervisning til Seminarierne og mange af Lærerne har taget Studentereksamen o. s. v., havde slettet Skellet mellem den akademiske og seminarieuddannede Lærer ved at sige, at Seminarister lige saa vel kan sidde i Skoledirektionen som Amtmænd og Provster, men det skal Undervisningsministeren nok tage sig i Agt for at komme frem med Forslag om. Derimod at sætte Provsten til Side og sætte Amtmanden med en Sekretær i Stedet er saa demokratisk. Naar man ser lidt nøjere paa det, tror jeg ikke, det i det lange Løb vil vække Begejstring ude i Befolkningen og heller ikke i Skolekredse.

I § 17 har man den Kuriositet, om jeg maa kalde det saadan, at det, hvis jeg maa tillade mig en Omskrivning af det gamle Ord, drypper paa Vikaren, naar det regner paa Konsulenten; thi man har indført den Bestemmelse, at hvis en ung Lærer er saa heldig at blive Vikar hos Amtskonsulenten, kan han tjene sig op til at blive fast ansat med det samme, saa kan han faa Lov til at gaa ind i et Embede uden at være Aspirant, men hvis en ung Lærer er Vikar f. Eks. hos en Rigsdagsmand, og hans Løn er fastsat af Skoledirektionen og godkendt, og han bestyrer Skolen helt og holdent, saa kan han aldrig komme længere end til at søge Embede som Aspirant. Jeg ved ikke, om det er Rigsdagsmanden, som er fordærvet, eller det er Konsulenten, der har den herlige Indflydelse, at han straks kan hæve sin Vikar op til noget højere. Det er den Slags Smaating, man lægger Mærke til i dette Lovforslag, og som minder om, at det er et underligt Hastværksarbejde, men det nytter vel ikke, at man drager alle disse Smaating frem, jeg tænker ikke, at der er synderligt at udrette.

Saa udtalte den højtærede Undervisningsminister, at det var glædeligt at se, at man kunde gennemføre dette Lovforslag i disse vanskelige Tider. Der er mange Ting, som tyder paa, at det havde været nok saa klogt, om man havde ventet lidt. Jeg skal ikke komme ind paa de særlige Forhold i Sønderjylland, da et andet Medlem af mit Parti vil udtale sig derom; heller ikke skal jeg komme ind paa hele det dybtgaaende Spørgsmaal om Forholdet mellem Skole og